

Codul penal și Legea pentru punerea în aplicare

actualizat octombrie 2025

Ediție coordonată de
prof. univ. dr. Valerian Cioclea

Editura C.H. Beck
București 2025

Cuprins

Ghid al informațiilor suplimentare disponibile în culegere.....	V
Codul penal – Legea nr. 286/2009.....	1
Lista actelor normative modificate prin Legea nr. 187/2012.....	175
Legea nr. 187/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal (<i>extras</i>).....	183
Index	199

Codul penal – Legea nr. 286/2009¹⁾

(M.Of. nr. 510 din 24 iulie 2009)

cu modificările și completările aduse prin:²⁾ **Legea nr. 27/2012** pentru modificarea și completarea Codului penal al României și a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal (M.Of. nr. 180 din 20 martie 2012); **Legea nr. 63/2012** pentru modificarea și completarea Codului penal al României și a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal (M.Of. nr. 258 din 19 aprilie 2012); **Legea nr. 187/2012**³⁾ pentru punerea în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal (M.Of. nr. 757 din 12 noiembrie 2012); **D.C.C. nr. 265/2014** (M.Of. nr. 372 din 20 mai 2014); **D.C.C. nr. 508/2014** (M.Of. nr. 843 din 19 noiembrie 2014); **Legea nr. 159/2014** pentru abrogarea art. 276 din Legea nr. 286/2009 privind Codul penal (M.Of. nr. 887 din 5 decembrie 2014); **D.C.C. nr. 732/2014** (M.Of. nr. 69 din 27 ianuarie 2015); **D.C.C. nr. 11/2015** (M.Of. nr. 102 din 9 februarie 2015); **D.C.C. nr. 603/2015** (M.Of. nr. 845 din 13 noiembrie 2015); **O.U.G. nr. 18/2016** pentru modificarea și completarea Legii nr. 286/2009 privind Codul penal, a Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală, precum și pentru completarea art. 31 alin. (1) din Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară (M.Of. nr. 389 din 23 mai 2016); **D.C.C. nr. 405/2016** (M.Of. nr. 517 din 8 iulie 2016); **Legea nr. 151/2016** privind ordinul european de protecție, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative (M.Of. nr. 545 din 20 iulie 2016); **D.C.C. nr. 224/2017** (M.Of. nr. 427 din 9 iunie 2017); **D.C.C. nr. 392/2017** (M.Of. nr. 504 din 30 iunie 2017); **D.C.C. nr. 368/2017** (M.Of. nr. 566 din 17 iulie 2017); **Legea nr. 193/2017** pentru modificarea Legii nr. 286/2009 privind Codul penal (M.Of. nr. 598 din 25 iulie 2017); **D.C.C. nr. 518/2017** (M.Of. nr. 765 din 26 septembrie 2017); **Legea nr. 49/2018** privind precursorii de explozivi, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative (M.Of. nr. 194 din 2 martie 2018); **D.C.C. nr. 297/2018** (M.Of. nr. 518 din 25 iunie 2018); **D.C.C. nr. 601/2018** (M.Of. nr. 1057 din 13 decembrie 2018); **D.C.C. nr. 651/2018** (M.Of. nr. 1083 din 20 decembrie 2018); **O.U.G. nr. 28/2020** pentru modificarea și completarea Legii nr. 286/2009 privind Codul penal (M.Of. nr. 228 din 20 martie 2020); **Legea nr. 217/2020** pentru modificarea și completarea Legii nr. 286/2009 privind Codul penal, precum și pentru modificarea art. 223 alin. (2) din Legea nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală (M.Of. nr. 1012 din 30 octombrie 2020); **Legea nr. 228/2020** pentru modificarea și completarea unor acte normative din domeniul penal în vederea transpunerii unor directive ale Uniunii Europene (M.Of. nr. 1019 din

¹⁾ Datorită numărului mare de modificări suferite de Codul penal prin Legea de punere în aplicare, în text vor fi marcate prin note de subsol numai cele intervenite ulterior apariției acesteia.

²⁾ Deciziile Curții Constituționale menționate în istoric, dar care nu mai figurează în culegere au fost eliminate, deoarece dispozițiile la care se refereau au fost modificate în consecință prin acte normative subsecvente.

³⁾ Potrivit Legii nr. 187/2012: „**Art. 247. Cu excepția prezentului articol, a art. 121 pct. 8 și a art. 249, care intră în vigoare la 3 zile de la data publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I, prezenta lege intră în vigoare la data de 1 februarie 2014.**”

2 noiembrie 2020); **Legea nr. 233/2020** pentru modificarea art. 199 alin. (2) din Legea nr. 286/2009 privind Codul penal (M.Of. nr. 1036 din 5 noiembrie 2020); **Legea nr. 274/2020** pentru modificarea Legii nr. 286/2009 privind Codul penal (M.Of. nr. 1144 din 26 noiembrie 2020); **Legea nr. 146/2021** privind monitorizarea electronică în cadrul unor proceduri judiciare și execuțional penale (M.Of. nr. 515 din 18 mai 2021); **Legea nr. 186/2021** pentru modificarea și completarea Legii nr. 286/2009 privind Codul penal (M.Of. nr. 657 din 2 iulie 2021); **Legea nr. 207/2021** pentru modificarea și completarea Legii nr. 286/2009 privind Codul penal, precum și pentru dispunerea unor măsuri de transpunere a Directivei (UE) 2019/713 a Parlamentului European și a Consiliului din 17 aprilie 2019 privind combaterea fraudelor și a contrafacerii în legătură cu mijloacele de plată fără numerar și de înlocuire a Deciziei-cadru 2001/413/JAI a Consiliului (M.Of. nr. 720 din 22 iulie 2021); **Legea nr. 219/2021** pentru modificarea și completarea Legii nr. 104/2008 privind prevenirea și combaterea producerii și traficului ilicit de substanțe dopante cu grad mare de risc (M.Of. nr. 739 din 28 iulie 2021); **D.C.C. nr. 708/2021** (M.Of. nr. 1160 din 7 decembrie 2021); **Legea nr. 8/2022** pentru modificarea art. 257 alin. (4) din Legea nr. 286/2009 privind Codul penal (M.Of. nr. 20 din 6 ianuarie 2022); **O.U.G. nr. 71/2022** pentru modificarea art. 155 alin. (1) din Legea nr. 286/2009 privind Codul penal (M.Of. nr. 531 din 30 mai 2022); **Legea nr. 170/2022** pentru modificarea art. 369 din Legea nr. 286/2009 privind Codul penal (M.Of. nr. 548 din 6 iunie 2022); **D.C.C. nr. 358/2022** (M.Of. nr. 565 din 9 iunie 2022); **D.C.C. nr. 221/2023** (M.Of. nr. 505 din 9 iunie 2023); **D.C.C. nr. 222/2023** (M.Of. nr. 441 din 22 mai 2023); **D.C.C. nr. 283/2023** (M.Of. nr. 488 din 6 iunie 2023); **Legea nr. 171/2023** pentru modificarea și completarea art. 226 din Legea nr. 286/2009 privind Codul penal (M.Of. nr. 532 din 15 iunie 2023); **Legea nr. 200/2023¹⁾** pentru modificarea și completarea Legii nr. 286/2009 privind Codul penal, precum și a altor acte normative (M.Of. nr. 616 din 6 iulie 2023); **Legea nr. 213/2023** pentru completarea art. 91 din Legea nr. 286/2009 privind Codul penal (M.Of. nr. 629 din 10 iulie 2023); **Legea nr. 214/2023** pentru modificarea și completarea Legii nr. 286/2009 privind Codul penal, a Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală, precum și pentru modificarea Legii nr. 318/2015 pentru înființarea, organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Administrare a Bunurilor Indisponibilizate și pentru modificarea și completarea unor acte normative (M.Of. nr. 634 din 11 iulie 2023); **Legea nr. 217/2023** pentru modificarea și completarea Legii nr. 286/2009 privind Codul penal, a Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală, precum și a Legii audiovizualului nr. 504/2002 (M.Of. nr. 634 din 11 iulie 2023); **Legea nr. 248/2023** pentru modificarea și completarea Legii nr. 286/2009 privind Codul penal (M.Of. nr. 673 din 21 iulie 2023); **Legea nr. 258/2023** pentru modificarea art. 369 din Legea nr. 286/2009 privind Codul penal (M.Of. nr. 871 din 28 septembrie 2023); **Legea nr. 291/2023** pentru modificarea și

¹⁾ Conform **art. V din Legea nr. 200/2023**: „**Art. V. (1)** În situațiile în care *Legea nr. 15/1968 privind Codul penal al României, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 65 din 16 aprilie 1997, cu modificările și completările ulterioare, este aplicabilă ca lege penală mai favorabilă, prin sintagma «indeplinește în mod defectuos» din cuprinsul art. 246 și art. 248 se înțelege «indeplinește un act prin încălcarea unei legi, a unei ordonanțe a Guvernului, a unei ordonanțe de urgență a Guvernului sau a unui alt act normativ care, la data adoptării, avea putere de lege».* (2) În situațiile în care *Legea nr. 15/1968, republicată, cu modificările și completările ulterioare, este aplicabilă ca lege penală mai favorabilă, prin sintagma «indeplinirea ei defectuoasă» din cuprinsul art. 249 se înțelege «indeplinirea unui act prin încălcarea unei legi, a unei ordonanțe a Guvernului, a unei ordonanțe de urgență a Guvernului sau a unui alt act normativ care, la data adoptării, avea putere de lege».*”

completarea art. 84 din Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului și pentru completarea art. 121 din Legea nr. 286/2009 privind Codul penal (M.Of. nr. 968 din 25 octombrie 2023); **Legea nr. 314/2023** pentru modificarea art. 331 din Legea nr. 286/2009 privind Codul penal (M.Of. nr. 1013 din 7 noiembrie 2023); **Legea nr. 323/2023** pentru modificarea art. 378 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 286/2009 privind Codul penal (M.Of. nr. 1020 din 8 noiembrie 2023); **Legea nr. 401/2023** pentru modificarea art. 437 din Legea nr. 286/2009 privind Codul penal (M.Of. nr. 1132 din 14 decembrie 2023); **Legea nr. 424/2023** privind modificarea și completarea Legii nr. 217/2023 pentru modificarea și completarea Legii nr. 286/2009 privind Codul penal, a Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală, precum și a Legii audiovizualului nr. 504/2002 (M.Of. nr. 1194 din 29 decembrie 2023); **Legea nr. 430/2023** pentru completarea art. 299 din Legea nr. 286/2009 privind Codul penal (M.Of. nr. 1 din 3 ianuarie 2024); **Legea nr. 58/2024** pentru completarea Legii nr. 143/2000 privind prevenirea și combaterea traficului și consumului ilicit de droguri, pentru modificarea Legii nr. 194/2011 privind combaterea operațiunilor cu produse susceptibile de a avea efecte psihoactive, altele decât cele prevăzute de acte normative în vigoare, precum și pentru completarea art. 91 alin. (3) din Legea nr. 286/2009 privind Codul penal (M.Of. nr. 243 din 21 martie 2024); **Legea nr. 122/2024** pentru introducerea, modificarea sau completarea mențiunii privind transpunerea normelor Uniunii Europene în cuprinsul unor acte normative, precum și pentru modificarea și completarea Legii nr. 302/2004 privind cooperarea judiciară internațională în materie penală și a Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală (M.Of. nr. 414 din 7 mai 2024); **Legea nr. 172/2024** pentru modificarea și completarea unor acte normative din domeniul prevenirii și combaterii traficului și consumului ilicit de droguri și alte substanțe susceptibile de a avea efecte psihoactive (M.Of. nr. 510 din 31 mai 2024); **Legea nr. 202/2024** pentru modificarea și completarea Legii nr. 286/2009 privind Codul penal (M.Of. nr. 607 din 28 iunie 2024); **Legea nr. 269/2024** pentru modificarea și completarea Legii nr. 286/2009 privind Codul penal (M.Of. nr. 1089 din 31 octombrie 2024); **Legea nr. 19/2025** pentru modificarea și completarea Legii nr. 286/2009 privind Codul penal (M.Of. nr. 230 din 14 martie 2025); **Legea nr. 116/2025** pentru modificarea Legii nr. 286/2009 privind Codul penal și pentru modificarea și completarea Legii nr. 26/2024 privind ordinul de protecție (M.Of. nr. 583 din 23 iunie 2025); **Legea nr. 142/2025** pentru modificarea art. 351 din Legea nr. 286/2009 privind Codul penal (M.Of. nr. 891 din 29 septembrie 2025)

Cuprins

Art.

Partea generală

Titlul I. Legea penală și limitele ei de aplicare	1-14
Capitolul I. Principii generale	1-2
Capitolul II. Aplicarea legii penale	3-14
Secțiunea 1. Aplicarea legii penale în timp	3-7
Secțiunea a 2-a. Aplicarea legii penale în spațiu	8-14
Titlul II. Infracțiunea	15-52
Capitolul I. Dispoziții generale	15-17
Capitolul II. Cauzele justificative	18-22
Capitolul III. Cauzele de neimputabilitate	23-31

Capitolul IV. Tentativa	32-34
Capitolul V. Unitatea și pluralitatea de infracțiuni	35-45
Capitolul VI. Autorul și participanții	46-52
Titlul III. Pedepsele	53-106
Capitolul I. Categoriile pedepselor	53-55
Capitolul II. Pedepsele principale	56-64
Secțiunea 1. Detențiunea pe viață	56-59
Secțiunea a 2-a. Închisoarea	60
Secțiunea a 3-a. Amenda	61-64
Capitolul III. Pedepsa accesorie și pedepsele complementare	65-70
Secțiunea 1. Pedepsa accesorie	65
Secțiunea a 2-a. Pedepsele complementare	66-70
Capitolul IV. Calculul duratei pedepselor	71-73
Capitolul V. Individualizarea pedepselor	74-106
Secțiunea 1. Dispoziții generale	74
Secțiunea a 2-a. Circumstanțele atenuante și circumstanțele agravante	75-79
Secțiunea a 3-a. Renunțarea la aplicarea pedepsei	80-82
Secțiunea a 4-a. Amânarea aplicării pedepsei	83-90
Secțiunea a 5-a. Suspendarea executării pedepsei sub supraveghere	91-98
Secțiunea a 6-a. Liberarea condiționată	99-106
Titlul IV. Măsurile de siguranță	107-112¹
Capitolul I. Dispoziții generale	107-108
Capitolul II. Regimul măsurilor de siguranță	109-112 ¹
Titlul V. Minoritatea	113-134
Capitolul I. Regimul răspunderii penale a minorului	113-116
Capitolul II. Regimul măsurilor educative neprivative de libertate	117-123
Capitolul III. Regimul măsurilor educative privative de libertate	124-127
Capitolul IV. Dispoziții comune	128-134
Titlul VI. Răspunderea penală a persoanei juridice	135-151
Capitolul I. Dispoziții generale	135-137
Capitolul II. Regimul pedepselor complementare aplicate persoanei juridice	138-145
Capitolul III. Dispoziții comune	146-151
Titlul VII. Cauzele care înlătură răspunderea penală	152-159
Titlul VIII. Cauzele care înlătură sau modifică executarea pedepsei	160-164
Titlul IX. Cauzele care înlătură consecințele condamnării	165-171
Titlul X. Înțelesul unor termeni sau expresii în legea penală	172-187

Partea specială

Titlul I. Infracțiuni contra persoanei	188-227
Capitolul I. Infracțiuni contra vieții	188-192
Capitolul II. Infracțiuni contra integrității corporale sau sănătății	193-198

Capitolul III. Infracțiuni săvârșite asupra unui membru de familie	199-200
Capitolul IV. Agresiuni asupra fătului	201-202
Capitolul V. Infracțiuni privind obligația de asistență a celor în primejdie	203-204
Capitolul VI. Infracțiuni contra libertății persoanei	205-208
Capitolul VII. Traficul și exploatarea persoanelor vulnerabile	209-217
Capitolul VIII. Infracțiuni contra libertății și integrității sexuale	218-223
Capitolul IX. Infracțiuni ce aduc atingere domiciliului și vieții private	224-227
Titlul II. Infracțiuni contra patrimoniului	228-256¹
Capitolul I. Furtul	228-232
Capitolul II. Tălhăria și pirateria	233-237
Capitolul III. Infracțiuni contra patrimoniului prin nesocotirea încrederii	238-248
Capitolul IV. Fraude comise prin sisteme informatice și mijloace de plată electronice	249-252
Capitolul V. Distrugerea și tulburarea de posesie	253-256
Capitolul VI. Infracțiuni care au produs consecințe deosebit de grave	256 ¹
Titlul III. Infracțiuni privind autoritatea și frontiera de stat	257-265
Capitolul I. Infracțiuni contra autorității	257-261
Capitolul II. Infracțiuni privind frontiera de stat	262-265
Titlul IV. Infracțiuni contra îndeplinirii justiției	266-288
Titlul V. Infracțiuni de corupție și de serviciu	289-309
Capitolul I. Infracțiuni de corupție	289-294
Capitolul II. Infracțiuni de serviciu	295-309
Titlul VI. Infracțiuni de fals	310-328
Capitolul I. Falsificarea de monede, timbre sau de alte valori	310-316
Capitolul II. Falsificarea instrumentelor de autentificare sau de marcare	317-319
Capitolul III. Falsuri în înscrisuri	320-328
Titlul VII. Infracțiuni contra siguranței publice	329-366
Capitolul I. Infracțiuni contra siguranței circulației pe căile ferate	329-333
Capitolul II. Infracțiuni contra siguranței circulației pe drumurile publice	334-341
Capitolul III. Nerespectarea regimului armelor, munițiilor, materialelor nucleare și al materiilor explozive	342-347
Capitolul IV. Infracțiuni privitoare la regimul stabilit pentru alte activități reglementate de lege	348-351
Capitolul V. Infracțiuni contra sănătății publice	352-359
Capitolul VI. Infracțiuni contra siguranței și integrității sistemelor și datelor informatice	360-366
Titlul VIII. Infracțiuni care aduc atingere unor relații privind conviațuirea socială	367-384
Capitolul I. Infracțiuni contra ordinii și liniștii publice	367-375
Capitolul II. Infracțiuni contra familiei	376-380
Capitolul III. Infracțiuni contra libertății religioase și respectului datorat persoanelor decedate	381-384

Capitolul III. Infracțiuni săvârșite asupra unui membru de familie	199-200
Capitolul IV. Agresiuni asupra fătului.....	201-202
Capitolul V. Infracțiuni privind obligația de asistență a celor în primejdie	203-204
Capitolul VI. Infracțiuni contra libertății persoanei.....	205-208
Capitolul VII. Traficul și exploatarea persoanelor vulnerabile	209-217
Capitolul VIII. Infracțiuni contra libertății și integrității sexuale	218-223
Capitolul IX. Infracțiuni ce aduc atingere domiciliului și vieții private	224-227
Titlul II. Infracțiuni contra patrimoniului	228-256¹
Capitolul I. Furtul.....	228-232
Capitolul II. Tâlhăria și pirateria	233-237
Capitolul III. Infracțiuni contra patrimoniului prin nesocotirea încrederii.....	238-248
Capitolul IV. Fraude comise prin sisteme informatice și mijloace de plată electronice	249-252
Capitolul V. Distrugerea și tulburarea de posesie	253-256
Capitolul VI. Infracțiuni care au produs consecințe deosebit de grave	256 ¹
Titlul III. Infracțiuni privind autoritatea și frontiera de stat	257-265
Capitolul I. Infracțiuni contra autorității.....	257-261
Capitolul II. Infracțiuni privind frontiera de stat.....	262-265
Titlul IV. Infracțiuni contra înfăptuirii justiției.....	266-288
Titlul V. Infracțiuni de corupție și de serviciu	289-309
Capitolul I. Infracțiuni de corupție.....	289-294
Capitolul II. Infracțiuni de serviciu	295-309
Titlul VI. Infracțiuni de fals	310-328
Capitolul I. Falsificarea de monede, timbre sau de alte valori	310-316
Capitolul II. Falsificarea instrumentelor de autentificare sau de marcare	317-319
Capitolul III. Falsuri în înscrisuri.....	320-328
Titlul VII. Infracțiuni contra siguranței publice.....	329-366
Capitolul I. Infracțiuni contra siguranței circulației pe căile ferate	329-333
Capitolul II. Infracțiuni contra siguranței circulației pe drumurile publice	334-341
Capitolul III. Nerespectarea regimului armelor, munițiilor, materialelor nucleare și al materiilor explozive	342-347
Capitolul IV. Infracțiuni privitoare la regimul stabilit pentru alte activități reglementate de lege	348-351
Capitolul V. Infracțiuni contra sănătății publice	352-359
Capitolul VI. Infracțiuni contra siguranței și integrității sistemelor și datelor informatice	360-366
Titlul VIII. Infracțiuni care aduc atingere unor relații privind conviețuirea socială	367-384
Capitolul I. Infracțiuni contra ordinii și liniștii publice	367-375
Capitolul II. Infracțiuni contra familiei	376-380
Capitolul III. Infracțiuni contra libertății religioase și respectului datorat persoanelor decedate	381-384

Titlul IX. Infracțiuni electorale.....	385-393
Titlul X. Infracțiuni contra securității naționale.....	394-412
Titlul XI. Infracțiuni contra capacității de luptă a forțelor armate.....	413-437
Capitolul I. Infracțiuni săvârșite de militari.....	413-431
Capitolul II. Infracțiuni săvârșite de militari sau de civili.....	432-437
Titlul XII. Infracțiuni de genocid, contra umanității și de război.....	438-445
Capitolul I. Infracțiuni de genocid și contra umanității.....	438-439
Capitolul II. Infracțiuni de război.....	440-445
Titlul XIII. Dispoziții finale.....	446

Partea generală

Titlul I. Legea penală și limitele ei de aplicare

Capitolul I. Principii generale

Art. 1. Legalitatea incriminării. (1) Legea penală prevede faptele care constituie infracțiuni.

(2) Nicio persoană nu poate fi sancționată penal pentru o faptă care nu era prevăzută de legea penală la data când a fost săvârșită.

Art. 2. Legalitatea sancțiunilor de drept penal. (1) Legea penală prevede pedepsele aplicabile și măsurile educative ce se pot lua față de persoanele care au săvârșit infracțiuni, precum și măsurile de siguranță ce se pot lua față de persoanele care au comis fapte prevăzute de legea penală.

(2) Nu se poate aplica o pedeapsă ori nu se poate lua o măsură educativă sau o măsură de siguranță dacă aceasta nu era prevăzută de legea penală la data când fapta a fost săvârșită.

(3) Nicio pedeapsă nu poate fi stabilită și aplicată în afara limitelor generale ale acesteia.

Capitolul II. Aplicarea legii penale

Secțiunea 1. Aplicarea legii penale în timp

Art. 3. Activitatea legii penale. Legea penală se aplică infracțiunilor săvârșite în timpul cât ea se află în vigoare.

Art. 4. Aplicarea legii penale de dezincriminare. Legea penală nu se aplică faptelor săvârșite sub legea veche, dacă nu mai sunt prevăzute de legea nouă. În acest caz, executarea pedepselor, a măsurilor educative și a măsurilor de siguranță, pronunțate în baza legii vechi, precum și toate consecințele penale ale hotărârilor judecătorești privitoare la aceste fapte încetează prin intrarea în vigoare a legii noi.

Notă: Potrivit **Legii nr. 187/2012:** „**Art. 3.** (1) Dispozițiile art. 4 din Codul penal privind legea penală de dezincriminare sunt aplicabile și în situațiile în care o faptă determinată, comisă sub imperiul legii vechi, nu mai constituie infracțiune potrivit legii noi datorită modificării elementelor constitutive ale infracțiunii, inclusiv a formei de vinovăție, cerută de legea nouă pentru existența infracțiunii. (2) Dispozițiile art. 4 din Codul penal nu se aplică în situația în care fapta este incriminată de legea nouă sau de o altă lege în vigoare, chiar sub o altă denumire. (...) **Art. 8.** Dispozițiile art. 4 se aplică în mod corespunzător și pedepselor aplicate prin hotărâri

care au rămas definitive anterior intrării în vigoare a prezentei legi, pentru fapte incriminate de actele normative prevăzute în titlul II”.

Interpretare: 1. Prin **Decizia nr. 6/2015** (M.Of. nr. 257 din 17 aprilie 2015), ICCJ – Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală a admis sesizarea formulată de C.A. Braşov, Secţia penală şi pentru cauze cu minori şi a decis că: „în interpretarea dispoziţiilor art. 4 Cod penal, succesiunea de acte normative cu privire la preţul mediu al unui metru cub de masă lemnoasă pe picior (Ordinul nr. 3283 din 23.08.2012 al Ministerului Mediului şi Pădurilor; art. 202 pct. 8 din Legea nr. 187/2012 de punere în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal; Ordinul nr. 76 din data de 6.02.2014 al Ministerului Mediului şi Schimbărilor Climatice şi Ordinul nr. 118/24.02.2014 al Ministerului Mediului şi Schimbărilor Climatice) nu a avut ca efect imposibilitatea stabilirii acestui preţ şi, pe cale de consecinţă, nu a condus la dezincriminarea în concreto a infracţiunilor de tăiere fără drept de arbori din fondul forestier naţional, prev. de art. 108 din Legea nr. 46/2008 şi de furt de arbori din fondul forestier naţional, prevăzută de art. 110 din Legea nr. 46/2008”. **2.** Prin **Decizia nr. 30/2015** (M.Of. nr. 14 din 8 ianuarie 2016), ICCJ – Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală a decis că: „în situaţia unei infracţiuni de înşelăciune comise sub imperiul Codului penal din 1969, care a produs un prejudiciu sub pragul de 2.000.000 lei, modificarea noţiunii de «consecinţe deosebit de grave» în Codul penal nu produce efectele prevăzute de art. 4 din Codul penal şi nici pe cele prevăzute de art. 3 alin. (1) din Legea nr. 187/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind Codului penal şi nu conduce la dezincriminarea infracţiunii de înşelăciune”.

Constituţionalitate: Prin **D.C.C. nr. 651/2018** (M.Of. nr. 1083 din 20 decembrie 2018), Curtea Constituţională, cu majoritate de voturi: „(...) 2. A admis excepţia de neconstituţionalitate şi a constatat că soluţia legislativă cuprinsă în art. 4 din Codul penal, care nu asimilează efectele unei decizii a Curţii Constituţionale prin care se constată neconstituţionalitatea unei norme de incriminare a unei infracţiuni de dezincriminare, este neconstituţională”.

Art. 5. Aplicarea legii penale mai favorabile până la judecarea definitivă a cauzei.

(1) În cazul în care de la săvârşirea infracţiunii până la judecarea definitivă a cauzei au intervenit una sau mai multe legi penale, se aplică legea mai favorabilă.

(2) Dispoziţiile alin. (1) se aplică şi actelor normative ori prevederilor din acestea declarate neconstituţionale, precum şi ordonanţelor de urgenţă aprobate de Parlament cu modificări sau completări ori respinse, dacă în timpul când acestea s-au aflat în vigoare au cuprins dispoziţii penale mai favorabile.

Constituţionalitate: Prin **D.C.C. nr. 265/2014** (M.Of. nr. 372 din 20 mai 2014), Curtea Constituţională a admis excepţia de neconstituţionalitate ridicată de Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie – Secţia penală în Dosarul nr. 5.714/118/2012 şi constată că: „dispoziţiile art. 5 din Codul penal sunt constituţionale în măsura în care nu permit combinarea prevederilor din legi succesive în stabilirea şi aplicarea legii penale mai favorabile”.

Interpretare: 1. Prin **Decizia nr. 5/2014** (M.Of. nr. 470 din 26 iunie 2014), ICCJ – Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală a admis sesizarea formulată de ICCJ – Secţia penală şi a decis că: „În aplicarea art. 5 din Codul penal, se are în vedere criteriul aprecierii globale a legii penale mai favorabile. Constată că nu este permisă combinarea prevederilor din legi succesive în stabilirea şi aplicarea legii penale mai favorabile cu privire la condiţiile de existenţă şi sancţionare ale infracţiunii în formă continuată”. **2.** Prin **Decizia nr. 9/2014** (M.Of. nr. 497 din 3 iulie 2014), ICCJ – Completul pentru dezlegarea unor chestiuni

de drept în materie penală a respins ca inadmisibilă sesizarea formulată de C.A. București – Secția a II-a penală, pentru a se pronunța o hotărâre prealabilă în sensul de a stabili dacă, în aplicarea art. 5 din Codul penal, determinarea legii penale mai favorabile se face prin alegerea uneia dintre legile penale succesive, ce se va aplica global întregului litigiu penal, în funcție de diferite criterii (cum ar fi limite de pedeapsă, tratament sancționator aplicat pluralității de infracțiuni, prescripție etc.), ori prin alegerea pentru fiecare așa-numită instituție juridică autonomă a dispoziției legale mai favorabile dintre legile penale succesive (spre exemplu, pentru infracțiunea-tip dispoziția mai favorabilă, pentru tratamentul aplicat pluralității de infracțiuni dispoziția mai favorabilă etc.), iar, în măsura în care se stabilește că legea penală mai favorabilă se determină folosind criteriul instituțiilor juridice autonome, dacă reprezintă instituții de drept penal autonome în raport cu infracțiunea-tip forma continuată a infracțiunii [art. 41 alin. (2) din Codul penal de la 1969, art. 35 alin. (1) din Codul penal], concursul de infracțiuni (art. 33 din Codul penal de la 1969, art. 38 din Codul penal), prescripția și prescripția specială a răspunderii penale [art. 121 și 122, art. 124 din Codul penal de la 1969 forma în vigoare la data săvârșirii faptelor, art. 153 și 154, art. 155 alin. (4) din Codul penal]”. 3. Prin **Decizia nr. 21/2014** (M.Of. nr. 829 din 13 noiembrie 2014), ICCJ – Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală a admis sesizarea formulată de C.A. Târgu Mureș – Secția penală și pentru cauze cu minori și de familie și a decis că: „art. 5 alin. (1) din Codul penal trebuie interpretate, inclusiv în materia prescripției răspunderii penale, în sensul că legea penală mai favorabilă este aplicabilă în cazul infracțiunilor săvârșite anterior datei de 1 februarie 2014 care nu au fost încă judecate definitiv, în conformitate cu Decizia nr. 265/2014 a Curții Constituționale”. 4. Prin **Decizia nr. 13/2015** (M.Of. nr. 410 din 10 iunie 2015), ICCJ – Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală a admis sesizarea formulată de C.A. București, Secția I penală și a decis că: „în aplicarea dispozițiilor art. 5 din Codul penal, conform Deciziei nr. 265/2014 a Curții Constituționale, în cazul pluralității de infracțiuni constând într-o infracțiune pentru care, potrivit Codului penal anterior, a fost aplicată, printr-o hotărâre definitivă, o pedeapsă cu suspendarea condiționată a executării care, conform art. 41 alin. (1) din Codul penal, nu îndeplinește condițiile pentru a constitui primul termen al recidivei postcondamnatorii și, respectiv, o infracțiune săvârșită în termenul de încercare, pentru care legea penală mai favorabilă este legea nouă, stabilirea și executarea pedepsei, în urma revocării suspendării condiționate, se realizează potrivit dispozițiilor art. 15 alin. (2) din Legea nr. 187/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal raportat la art. 83 alin. (1) din Codul penal anterior”. 5. Prin **Decizia nr. 7/2016** (M.Of. nr. 251 din 5 aprilie 2016), ICCJ – Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală a decis că: „în aplicarea dispozițiilor art. 5 din Codul penal, în cazul pluralității de infracțiuni constând în săvârșirea unor infracțiuni anterior datei de 1 februarie 2014, respectiv a unor infracțiuni comise după intrarea în vigoare a noului Cod penal, pentru infracțiunile săvârșite anterior datei de 1 februarie 2014 se va aplica legea penală mai favorabilă – identificată ca fiind legea veche sau legea nouă – iar pentru infracțiunile săvârșite sub imperiul legii penale noi, precum și pentru tratamentul sancționator al concursului de infracțiuni, se va aplica legea nouă, conform art. 3 din Codul penal și art. 10 din Legea nr. 187/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal”. 6. Prin **Decizia nr. 11/2016** (M.Of. nr. 468 din 23 iunie 2016), ICCJ – Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală a decis că: „În aplicarea dispozițiilor art. 5 din Codul penal, conform Deciziei Curții Constituționale nr. 265/2014, în cazul pluralității de infracțiuni constând într-o infracțiune pentru care potrivit Codului penal anterior a fost aplicată printr-o hotărâre definitivă o pedeapsă cu suspendarea sub supraveghere a executării pedepsei potrivit art. 861 din Codul

penal anterior și o infracțiune săvârșită în termenul de încercare, pentru care legea penală mai favorabilă este considerată legea nouă, stabilirea și executarea pedepsei rezultante în urma revocării suspendării sub supraveghere se realizează conform art. 96 alin. (4) și (5) din Codul penal”.

Art. 6. Aplicarea legii penale mai favorabile după judecarea definitivă a cauzei.

(1) Când după rămânerea definitivă a hotărârii de condamnare și până la executarea completă a pedepsei închisorii sau amenzii a intervenit o lege care prevede o pedeapsă mai ușoară, sancțiunea aplicată, dacă depășește maximul special prevăzut de legea nouă pentru infracțiunea săvârșită, se reduce la acest maxim.

(2) Dacă după rămânerea definitivă a hotărârii de condamnare la detențiune pe viață și până la executarea ei a intervenit o lege care prevede pentru aceeași faptă numai pedeapsa închisorii, pedeapsa detențiunii pe viață se înlocuiește cu maximul închisorii prevăzut pentru acea infracțiune.

(3) Dacă legea nouă prevede în locul pedepsei închisorii numai amenda, pedeapsa aplicată se înlocuiește cu amenda, fără a se putea depăși maximul special prevăzut în legea nouă. Ținându-se seama de partea executată din pedeapsa închisorii, se poate înlătura în totul sau în parte executarea amenzii.

(4) Măsurile educative neexecutate și neprevăzute în legea nouă nu se mai execută, iar cele care au corespondent în legea nouă se execută în conținutul și limitele prevăzute de aceasta, dacă este mai favorabilă.

(5) Când legea nouă este mai favorabilă în condițiile alin. (1)-(4), pedepsele complementare și măsurile de siguranță neexecutate și neprevăzute în legea nouă nu se mai execută, iar cele care au corespondent în legea nouă se execută în conținutul și limitele prevăzute de aceasta.

(6) Dacă legea nouă este mai favorabilă numai sub aspectul pedepselor complementare sau măsurilor de siguranță, acestea se execută în conținutul și limitele prevăzute de legea nouă.

(7) Când o dispoziție din legea nouă se referă la pedepse definitiv aplicate, se ține seama, în cazul pedepselor executate până la data intrării în vigoare a acesteia, de pedeapsa redusă sau înlocuită potrivit dispozițiilor alin. (1)-(6).

Interpretare: 1. Prin **Decizia nr. 1/2014** (M.Of. nr. 349 din 13 mai 2014), ICCJ – Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală a admis sesizarea formulată de C.A. Ploiești – Secția penală și pentru cauze cu minori și de familie și a decis că: „În aplicarea legii penale mai favorabile, după judecarea definitivă a cauzei înainte de intrarea în vigoare a noului Cod penal, pentru ipoteza unui concurs de infracțiuni, într-o primă etapă se verifică incidența dispozițiilor art. 6 din Codul penal, cu privire la pedepsele individuale. În a doua etapă se verifică dacă pedeapsa rezultantă aplicată potrivit legii vechi depășește maximul la care se poate ajunge în baza legii noi, conform art. 39 din Codul penal. În cazul în care pedeapsa rezultantă, aplicată potrivit legii vechi, depășește maximul la care se poate ajunge în baza art. 39 din Codul penal, pedeapsa rezultantă va fi redusă la acest maxim. În caz contrar, pedeapsa rezultantă va rămâne astfel cum a fost stabilită potrivit legii vechi”.

2. Prin **Decizia nr. 6/2014** (M.Of. nr. 471 din 26 iunie 2014), ICCJ – Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală a admis sesizarea formulată de C.A. București – Secția I penală și a decis că: „În aplicarea legii